

Сергій Горчинський

*завідувач сектору досліджень зброї відділу криміналістичних видів досліджень
Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру
МВС України, м. Кропивницький, Україна*

Віктор Коваленко

*викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету № 2
Донецького державного університету внутрішніх справ,
м. Кропивницький, Україна*

Сергій Кислиця

*викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету № 2
Донецького державного університету внутрішніх справ,
м. Кропивницький, Україна*

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ВІДСТРІЛУ ГАЗОВОЇ,
СИГНАЛЬНОЇ ТА ІНШОЇ ЗБРОЇ, ПЕРЕРОБЛЕНОЇ ДЛЯ СТРІЛЬБИ
ПАТРОНАМИ КАЛІБРУ 9ММ Р.А., ЯКІ СПОРЯДЖЕНІ
ЕЛАСТИЧНИМИ МЕТАЛЬНИМИ СНАРЯДАМИ (ГУМОВИМИ
КУЛЯМИ)**

У наш час на території України великого розповсюдження та популярності набула травматична зброя найрізноманітніших моделей та зразків, а також патрони до травматичної зброї, а саме калібру 9мм Р.А., споряджені гумовими кулями.

На ряду з сертифікованими пристроями вітчизняного виготовлення, що призначені для відстрілу патронів, споряджених гумовими кулями, дуже великої популярності набрала сигнальна зброя, в більшості випадків турецького виготовлення, це всім відомі пістолети таких виробників як: «Zoraki», «Stalker», «Eko!» та ін., які відносно легко перероблюються для стрільби травматичними патронами, у зв'язку з чим великого розповсюдження набули й патрони, споряджені гумовими кулями, найрізноманітніших виробників та з різними балістичними характеристиками.

На сьогоднішній день, на території нашої держави, не складає великих проблем питання придбання вищеописаних сигнальних пістолетів та їх подальша переробка для стрільби травматичними патронами, а також придбання патронів, що споряджені гумовими кулями. В зв'язку з цим дуже велика кількість кримінальних правопорушень здійснюється саме з використанням зброї під патрон калібру 9мм Р.А., в більшості випадків з використанням саме переробленої сигнальної зброї для стрільби травматичними патронами.

В ході оглядів місць події по фактам вчинення правопорушень із застосуванням короткоствольної зброї в більшості випадків вилучаються гільзи та кулі саме травматичних патронів, стріляних з різноманітних зразків зброї, левову частку якої складає перероблена сигнальна зброя. Це вказує на те, що

злочинці використовують травматичні патрони, які споряджені еластичним кулями, для стрільби з переробленої сигнальної зброї.

У більшості випадків, при вилученні та надходженні на дослідження переробленої сигнальної зброї, вона вилучається та направляються разом з патронами, майже в усіх випадках це травматичні патрони, саме які й використовувались для стрільби з даної зброї, в тому числі й при скоєнні правопорушень із застосуванням даної зброї.

Також слід зазначити, що дуже часто злочинцями використовуються так звані «посилени» патрони іноземного виробництва, перероблені саморобним способом з холостих патронів шляхом видалення полімерної заглушки та заміни її на еластичний металевий снаряд, при цьому навіска порошу значно перевищує норми, які використовуються підприємствами, що виготовляють сертифіковані патрони «несмертельної» (травматичної) дії.

При дослідженні переробленої сигнальної зброї методикою [1] передбачено алгоритм дій та порядок проведення експериментального відстрілу способом роздільного спорядження з використанням холостих патронів та картечин відповідних діаметру каналу ствола. Гільзи від холостих патронів, відстріляні з досліджуваної зброї, в подальшому перевіряються за обласними обліками та направляються до центрального балістичного обліку для перевірки та постановки на обліки згідно з вимогами Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС [2].

При цьому характер та ступінь відображення слідів від частин зброї на стріляних гільзах, вилучених з місць скоєння злочинів, та на гільзах холостих патронів, стріляних з досліджуваної зброї способом роздільного спорядження, може суттєво відрізнитись: більш слабкі холості патрони не завжди дають змогу отримати весь об'єм слідової інформації на стріляних гільзах та в деяких випадках не забезпечують штатне спрацювання автоматики зброї та відображення повного комплексу слідової інформації.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, для отримання якнайбільш повної слідової інформації, прошу розглянути питання доцільності додаткового відстрілу патронів з гумовими кулями, вилучених разом з досліджуваною зброєю, окрім холостих патронів, згідно вимог методу роздільного спорядження, при проведенні відстрілу переробленої сигнальної, газової та іншої зброї, оскільки при використанні травматичного патрона майже в усіх випадках забезпечується штатна робота автоматики пістолет, що в подальшому може значно полегшити проведення ідентифікаційні дослідження, а також збільшити позитивні співпаданя за балістичними обліками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Методика встановлення належності об'єкта до вогнепальної зброї та його придатності до стрільби (проведення пострілів) /ДНДЕКЦ МВС України; ДЕЗП Мінюсту України; [Гамов Д.Ю.]. К., 2012.34 с., зареєстрована у Реєстрі методик проведення судових експертиз. Реєстраційний код 3.1.22.

2. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС: Наказ МВС України від 10.09.2009 №390. URL: <http://surl.li/ogcst> (дата звернення: 15.09.2023).

3. Методика криміналістичного дослідження травматичної зброї з вогнепальним принципом метання снаряду / Мінюст України, КНДІСЕ; [Гамов Д.Ю., Коломійцев О.В., Черногор П.А. та інші]. К.: КНДІСЕ, 2012. 27 с. зареєстрована у Реєстрі методик проведення судових експертиз. Реєстраційний код 3.1.21.

4. Іщенко А.В., Грищенко О.В., Ігнат'єв І.В., Назаров В.В. ПЗ4 Пістолети та револьвери, призначені для відстрілу патронів, споряджених металевими снарядами «несмертальної дії», та набої до них: Судово-балістичний довідник. К.: «ВАРТА», 2005.

5. Методика криміналістичного дослідження пістолетів та револьверів самозахисту (газових, шротових, несмертальної дії) / Самусь В.Р. К.: КНДІСЕ, 2004. Рукопис.